

A moje oči
od ljubezni razvnete
so kakor plameni

Če jih ne bom zaslonila
zažgo
te brezčutne ljudi

Takrat bodo videli
da sem gola
in da ko te gledam
ti prsi
kot jabolko k ustom podajam

OTROŠKA ASTRONOMIJA

Julia Hartwig

Danes je vse tako strašno drobnó
na tem velikem nebu.
Igrače neba so razsute pred hčerko.

Ponoči je vžsel takšen drobceni mesec
kot hčerkin odstriženi nohtek.
Pozdravljen, ti meseček, lunin dojenček!
Pozdravljen — prijatelj nam bodi!

Potem čez nebo je šel Veliki voz.
Pa kaj, tudi ta je bil majhen
kot kakšen otroški voziček.
Na krivih kolesih šantal je kot v snu
in ves se bleščal je od zvezdic.

In zdaj je naenkrat postalo nebo
velikanska izložba igrač.
Tu beli Medvedek, tam Ribici dve,
pa Tehnica, biserov polna.

A vendar sta najbolj prisrčna bila
dva Dvojčka na drobnem oblaku.
Tesnó ju je k sebi privijala Noč
in pravkar ju srečna dojila.

Veselo in lakotno Dvojčka debela
pri neusahljivem studentu sta pila.
In kapljice bele so tiho drsele
na mamino žametno krilo.

O, Noč, moja sestra — mrmrala sem v snu,
o, Noč — tu pri meni bodi.
Poglej, moja hčerka smehljaje zdaj v snu
po Rimski cesti hodi.

Prevedel Lojze Krakar

O »CELOVITEM ČLOVEKU«

Henri Lefebvre

Pojem »celoviti človek«* sem našel na nekaterih straneh Marxovih mladostnih del, potem pa sem poskušal ustvariti iz njega središče, oziroma vrh filozofske (marksistične) misli.

Večina filozofskih sistemov vključuje kategorijo celote ali celovitosti (nekateri »pluralizmi« so se ji zaradi nesistematičnosti sicer izognili, a so prav zato komaj še ostali v zvezi s filozofijo). Marx jo je »počlovečil«; predstavil jo je kot popolno zmago nad alienacijo, a ne v spekulaciji, marveč v praksi. Pri tem se je lahko oprl na dela velikih »kritičnih« realistov — kakor jih je odlično imenoval Lukács — namreč Goetheja, Balzaca in Stendhala, ki so s svojo kritično, negativno podobo ustvarili njeno pozitivno nasprotje: predstavo o celovitem humanizmu. Vendar najdemo pri Marxu o tem prav malo podatkov. Pojem se pojavi; potem pa služi (kakor pojem alienacije) kot obrazec pri reševanju številnih praktičnih problemov, kakor so: delitev dela in preraščanje te delitve, razmerje med delom in prostim časom v kulturi itd. Marx torej ni filozofsko determiniral razmerja med človeškim in celovitostjo (v praksi in celotni družbi, ki obsega znanost, kulturo, teorijo ideologij in teorijo civilizacije).

S pojmom je težko rokovati, lahko ga je karikirati, lahko zatajiti. Ne moremo trditi, da je kot filozofska hipoteza, predvsem pa kot živ-

* Priobčujemo poglavje iz Lefebvrove knjige »Vsota in ostanek«, ki je izšla lani v Parizu in ki smo naše bralce ž njo že na kratko seznanili (glej poročilo Jožeta Goričarja; Naša sodobnost, 1960, str. 55—60, 178—181). Izbrani odlomek naj služi kot prispevek za razmišljanje o vprašanju, ki je v teoriji in še bolj v praksi živo tudi pri nas. — Op. ured.